

บทที่ 5

สรุปผล การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) เพื่อประเมินดำเนินงานโครงการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาในกลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการประเมินด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการผลิต ผลผลิตของโครงการ ประชากรที่ทำการศึกษาประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ระหว่างปี 2559 – 2560, ครูผู้สอน, นักศึกษาปัจจุบัน, ผู้สำเร็จการศึกษา และสถานประกอบการ การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมด ไม่ได้สุ่มตัวอย่าง เนื่องจากมีประชากรจำนวนไม่มาก และสามารถติดต่อได้ทั้งหมด ประกอบด้วย 1. คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน (ยกเว้นผู้อำนวยการผู้วิจัย) , ครูผู้สอน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) นักศึกษากลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 20 คน นักศึกษาปัจจุบัน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) นักศึกษากลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์วิชาชีพที่ยังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 56 คน นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) นักศึกษากลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์วิชาชีพที่สำเร็จการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2559 - 2560 จำนวน 80 คน แต่สถานประกอบการ/หน่วยงานที่นักศึกษาปฏิบัติงาน/ทำงานอยู่ ใช้การเลือกสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 40 แห่ง ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองยังประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดย คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการ 3 คน ผู้แทนฝ่าย 4 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้รับคืน ร้อยละ 100 ครูผู้สอน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) นักศึกษากลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 20 คน ได้รับคืน ร้อยละ 100 นักศึกษาปัจจุบัน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) นักศึกษากลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์วิชาชีพที่ยังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 56 คน ได้รับคืน ร้อยละ 100 นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) นักศึกษากลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์วิชาชีพที่สำเร็จการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2559 - 2560 จำนวน 80 คน ได้รับคืนจำนวน 77 คน คิดเป็น ร้อยละ

96.25 และสถานประกอบการ/หน่วยงานที่นักศึกษาปฏิบัติงาน/ทำงานอยู่ จำนวน 40 แห่ง ได้รับคืนร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินที่ตอบเรียบร้อยแล้วมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต

1. ด้านบริบท พบว่า

1.1 **วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ** มีระดับความคิดเห็นเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์ที่มีความเหมาะสม คือ วัตถุประสงค์โครงการมีสอดคล้องกับนโยบายของการจัดการศึกษาของชาติ มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด รองลงมา เป็นวัตถุประสงค์มีความเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ระดับมากที่สุด และระดับความเหมาะสมในระดับมาก คือ โครงการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียน และวัตถุประสงค์ของโครงการตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและชุมชน ตามลำดับ

1.2 **วัตถุประสงค์เฉพาะของโครงการ** มีระดับความคิดเห็นเหมาะสมมากที่สุด คือ โครงการนี้ขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้ที่ต้องการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงาน อันดับ 2 คือ โครงการนี้เปิดโอกาสทางการศึกษาและบริการสังคมเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ ระดับความเหมาะสมในระดับมาก คือ โครงการนี้มีความสอดคล้องกับการขยายตัวทางวิชาชีพในปัจจุบันและอนาคต โครงการนี้สามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านวิชาชีพให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับทิศทางของการพัฒนาประเทศ และ โครงการนี้สามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านการศึกษาให้มีความรู้ สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ตามลำดับ

1.3 **ด้านบริบททั่วไปของโครงการ** ผลการประเมินระดับความคิดเห็นมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า มีจำนวน 6 ข้อ มีค่าผลการประเมินในระดับมากที่สุด คือ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ระยะเวลาการดำเนินงานชัดเจน เหมาะสม

หลักการและเหตุผลของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับหลักการและเหตุผลของโครงการ การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของการดำเนินงาน และสามารถวัดและประเมินความสำเร็จได้มีเป้าหมายชัดเจน ตามลำดับ

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า

2.1 ด้านคณะกรรมการดำเนินการ ผลการประเมินพบว่า มีการดำเนินการและมีความเหมาะสมการปฏิบัติของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนนักศึกษากลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยระดับมากที่สุดคือ คณะกรรมการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นคณะกรรมการประเมินเบื้องต้น คณะกรรมการวัดผลและประเมินการเรียนรู้ และคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร ตามลำดับ โดยมีการดำเนินงานของคณะกรรมการที่ปรึกษา อยู่ในระดับปานกลาง คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ และอยู่ในระดับน้อย คือ คณะกรรมการจัดแผนการเรียนรวมและรายบุคคล

2.2 ด้านเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ผลการประเมินพบว่า มีการดำเนินงานและความเหมาะสมในภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า ใบสมัคร/คำร้อง/ระเบียบการ/แบบฟอร์มต่าง ๆ มีการดำเนินการในระดับมากที่สุด โดยมีการดำเนินการในเรื่องเอกสารคู่มือการเรียน/การปฏิบัติการเทียบโอนและแบบประเมิน/แบบทดสอบ ในระดับมาก ตามลำดับ สำหรับการดำเนินการในเรื่องเอกสารประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ผลการประเมินพบว่า มีการดำเนินการและความเหมาะสมในภาพรวมด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ไม่มีระดับการดำเนินการมากที่สุด มีระดับการดำเนินงานระดับมาก จำนวน 3 ข้อ คือ การจัดการแผนการเรียนรู้ การจัดหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และจัดหลักสูตรตามความต้องการของผู้เรียน ตามลำดับ โดยการจัดแผนการเรียนรวมและรายบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ด้านครูผู้สอน ผลการประเมิน พบว่า ในการดำเนินงานและความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการดำเนินงานในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าระดับคะแนนสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ จำนวนครูผู้สอนเหมาะสมกับปริมาณผู้เรียน ครูผู้สอนเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เรียน และครูผู้สอนมีทักษะในการสอนแต่ละรายวิชา

2.5 ด้านนักศึกษา ผลการประเมินพบว่า การดำเนินการและความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีระดับคะแนนสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ นักศึกษามีประสบการณ์ทำงานตามเกณฑ์ รองลงมา นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานในวิชาที่เรียน และนักศึกษามีเวลาและความพร้อมในการเรียน ตามลำดับ

2.6 ด้านอุปกรณ์ที่สนับสนุนการเรียนการสอน ผลการประเมินพบว่า การดำเนินงานและความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ห้องสมุดมีโต๊ะ เก้าอี้สำหรับนั่งอ่านหนังสือเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด และ ห้องน้ำ ห้องสุขาชาย – หญิงมีความสะอาดและจำนวนเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ด้านกระบวนการ พบว่า

3.1 ด้านการประเมินเบื้องต้น ผลการประเมิน พบว่า การดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดย 3 อันดับแรก คือ มีการประกาศผลการคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียน รองลงมาการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินเบื้องต้น และการสัมภาษณ์ผู้สมัครรายบุคคล

3.2 ด้านการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ผลการประเมินพบว่า การดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ มีคณะกรรมการประเมินเบื้องต้น รองลงมา การมีคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนรู้ มีการตรวจสอบรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ตามเกณฑ์และระเบียบกำหนด และมีการประกาศผลการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ตามลำดับ

3.3 ด้านการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ผลการประเมินพบว่า การดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดย 3 อันดับแรก คือ มีการประกาศผลการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ รองลงมา มีคณะกรรมการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ และการกำหนดวันเวลาการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่ชัดเจนก่อนการลงทะเบียนเรียน ตามลำดับ

3.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผลการประเมินพบว่า มีการดำเนินการและความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ระยะเวลาการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก รองลงมา การจัดกิจกรรมและการมอบหมายงาน อยู่ในระดับมาก และการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้มีข้อที่อยู่ในระดับน้อย 1 ข้อ คือ ความร่วมมือกับหน่วยงานหรือสถานประกอบ การต้นสังกัดของนักศึกษา

3.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล ผลการประเมินพบว่า การดำเนินการและความเหมาะสมในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อการดำเนินการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพตามเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา การออกข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่สอน และครูผู้สอนได้แจ้งประเภทของข้อสอบที่ใช้การวัดผลก่อนการสอน ตามลำดับ

4. ด้านผลผลิตของโครงการ

4.1 ด้านคุณลักษณะทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา ผลการประเมินพบว่า ความเหมาะสมของผลผลิต อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ 3 อันดับแรกที่มีผลการประเมินเรียง ลำดับมากไปหาน้อย คือ การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ รองลงมา มีความสนใจศึกษาค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเอง และการวางตัวได้เหมาะสมกับกาลเทศะ ตามลำดับ

4.2 ด้านคุณลักษณะทางวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา ผลการประเมินพบว่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ในระดับมากที่สุดมี 3 ข้อ คือ มีศีลธรรมและคุณธรรมในการปฏิบัติงาน รองลงมา มีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ และมีความสามารถในปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย การประเมินโครงการครั้งนี้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ย 4.39 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบริบท มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 4.52 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา เป็นด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 4.49 ด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.33 และด้านปัจจัยเบื้องต้น อยู่ในระดับมาก มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 4.20

การอภิปรายผลการวิจัย

การประเมินโครงการการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาในกลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ วิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และสถานประกอบการ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลดังนี้

1. ด้านบริบท

ในด้านวัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ มีระดับความคิดเห็นเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์ที่มีความเหมาะสม คือ วัตถุประสงค์โครงการมีสอดคล้องกับนโยบายของการจัดการศึกษาของชาติ มีความเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน และวัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการระดับความเหมาะสมในระดับมาก คือการส่งเสริมการเพิ่มปริมาณผู้เรียน ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและชุมชน เป็นไปตามนโยบายการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบาย ยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนาอาชีวศึกษาสู่สากล พ.ศ.2555 – 2569 สอดคล้องกับยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษานโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555 - 2569) ในการเพิ่มปริมาณผู้เรียน ลดปัญหาการออกกลางคัน โดยวางเป้าหมายให้ลดลงร้อยละ 5 ด้วยการป้องกัน/ดูแลรายบุคคล การวิจัยพัฒนา แก้ปัญหารายวิทยาลัย/รายสาขาวิชา การวิเคราะห์แก้ปัญหาเชิงระบบ ให้มีการจัดการเรียนการสอนในระดับพื้นที่และภาพรวมตามความต้องการในแต่ละสาขา และจัดอาชีวะทางเลือก เช่น อาชีวะทายาท วิทยาลัยอาชีวศึกษาฐานวิทยาศาสตร์ อาชีวะอินเตอร์ และอาชีวะเทียบโอนประสบการณ์

ในด้านวัตถุประสงค์เฉพาะของโครงการ มีระดับความคิดเห็นเหมาะสมมากที่สุด คือ โครงการนี้ขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้ที่ต้องการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงาน อันดับ 2 คือ โครงการนี้เปิดโอกาสทางการศึกษาและบริการสังคมเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ ระดับความเหมาะสมในระดับมาก คือ โครงการนี้มีความสอดคล้องกับการขยายตัวของวิชาชีพในปัจจุบันและอนาคต สามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านวิชาชีพให้มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับทิศทางของการพัฒนาประเทศ และ โครงการนี้สามารถผลิตผู้สำเร็จการศึกษาทางการศึกษาให้มีความรู้ สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษานโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ 15 ปี พ.ศ. 2555 – 2569 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มโอกาสการเรียนรู้และการฝึกอบรมวิชาชีพอาชีวศึกษาให้กับกลุ่มผู้อยู่นอกระบบ กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้ผู้อยู่นอกระบบการศึกษา ให้สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ โดยกำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการโครงการสำคัญ 1) โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และยกระดับรายได้ ของชุมชน 2) โครงการฝึกอาชีพระยะสั้นตามความต้องการของตลาดแรงงาน กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือพัฒนาการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพตลอดชีวิตให้ แก่ผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการและผู้อยู่นอกระบบ โดยมีโครงการสำคัญ เช่น 1) โครงการเทียบโอนประสบการณ์ในการทำงานเพื่อให้คุณวุฒิทางการศึกษา 2) โครงการอบรมฝึกอาชีพร่วมกับหน่วยงานตามโครงการพระราชดำริ 3) โครงการฝึกอาชีพร่วมกับผู้รับผิดชอบโครงการตามนโยบายยุทธศาสตร์ 4) โครงการฝึกอาชีพให้กับผู้พิการ สูงอายุผู้ด้อยโอกาส และกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุนอบรมวิชาชีพเพื่อการพัฒนาต่อยอดอาชีพเดิมหรือสร้างอาชีพใหม่สำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ มีโครงการสำคัญ ได้แก่ 1) โครงการฝึกอบรมฝีมือแรงงานเพื่อสร้างหรือเปลี่ยนอาชีพที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน 2) โครงการอบรมยกระดับฝีมือแรงงานหลังเข้าสู่ตลาดแรงงาน

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น

ด้านคณะกรรมการดำเนินการ ผลการประเมินพบว่า มีการดำเนินการและมีความเหมาะสมการปฏิบัติของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนนักศึกษากลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยระดับมากที่สุดคือ คณะกรรมการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ รองลงมาเป็นคณะกรรมการประเมินเบื้องต้น คณะกรรมการวัดผลและประเมินการเรียนรู้ และคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร ตามลำดับ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า คณะกรรมการดังกล่าว เป็นคณะกรรมการหลักที่จำเป็นและสำคัญต่อการดำเนินงานการจัดการเรียน

การสอนนักศึกษาในกลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ สอดคล้องกับ พรุ่ง ดวงแก้ว (2548) สถานศึกษาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนไม่น้อยกว่า 3 คน ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้างานหลักสูตรและการสอน หัวหน้างานวัดผลและประเมินผลการศึกษา อาจารย์ประจำวิชา และผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้รายวิชาที่ขอเทียบโอนต้องได้ระดับคะแนน 2.00 ขึ้นไป และเป็นรายวิชาหรือกลุ่มวิชาที่มีจุดประสงค์และเนื้อหาใกล้เคียงกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 จำนวนหน่วยกิต ต้องไม่น้อยกว่าหน่วยกิต ของรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ผลการเทียบโอนผลการเรียนสามารถนำไปยกเว้นการเรียนในรายวิชานั้น และ 2) วัตถุประสงค์ของการประเมินเทียบโอนประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อส่งเสริมกระบวนการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ปฏิบัติงานในภาคอุตสาหกรรมที่มีหลักฐานแสดงความรู้และประสบการณ์วิชาชีพมาก่อนไม่น้อยกว่า 2 ปี ส่วนสถานศึกษาจะจัดให้มีที่ปรึกษาทำหน้าที่ตรวจสอบความรู้และประสบการณ์ได้แก่ ใบบัณฑิต วุฒิศึกษา เกียรติบัตร หนังสือรับรอง พ้ายสะสมงาน บันทึกประจำวัน โฉนดและรางวัลต่าง ๆ เป็นต้น การประเมินจะจัดในรูปแบบของคณะกรรมการ สำหรับผลการประเมินที่ผ่านเกณฑ์ สามารถนำไปขอยกเว้นการเรียนรายวิชาในหลักสูตร

ทั้งนี้ผลการวิจัยยังพบว่า มีการดำเนินงานของคณะกรรมการที่ปรึกษา อยู่ในระดับปานกลาง คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ และอยู่ในระดับน้อย คือ คณะกรรมการจัดแผนการเรียนรวมและรายบุคคล น่าจะเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอนกลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ จะเรียนเฉพาะวันอาทิตย์การได้รับข่าวสารประชาสัมพันธ์และการพบครูที่ปรึกษามีเวลาน้อยมาก และนักศึกษาใช้เวลาส่วนใหญ่ทำงานในสถานประกอบการตลอดวันจันทร์ถึงวันศุกร์หรือวันเสาร์ การปรึกษาหารือหรือการพบกับครูที่ปรึกษาจะน้อยลงไปตามข้อจำกัดที่มี สอดคล้องกับ ปานเพชร ชินนทร และคณะ (2554) พบว่า ความสำคัญของกระบวนการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ คณะกรรมการการที่ปรึกษาหรือครูที่ปรึกษามีความสำคัญและจำเป็น ตามกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินงานขอเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ยื่นคำร้องขอเทียบโอน 2) ให้คำแนะนำที่ถูกต้องเกี่ยวกับการขอเทียบโอนประสบการณ์ 3) วิเคราะห์ประสบการณ์ของผู้สมัคร และแนะนำการจัดทำแฟ้มสะสมงานตามสมรรถนะ 4) ประเมินแฟ้มสะสมงาน 5) ตัดสินการเทียบโอนประสบการณ์ และ 6) รับรองผลการเทียบโอน เสนอผู้บริหารศูนย์การเรียน และรายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนภายในศูนย์การเรียนที่จะต้องดำเนินการต่อไป โดยศูนย์การเรียนจะต้องพิจารณาแผนการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลว่า มีรายวิชาใดที่จำเป็นต้องเรียน หรืออบรมเพิ่มเติมเพื่อนำไปสู่การเทียบโอนผลการเรียนตามหลักสูตร จากนั้นจึงเสนอแนวทางการจัดการ

เรียนการสอนที่จะต้องดำเนินการต่อไป และดำเนินการจัดการเรียนการสอน เพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนได้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดต่อไป

ด้านเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การประเมินพบว่า มีการดำเนินงานและความเหมาะสมในภาพรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า ใบสมัคร/คำร้อง/ระเบียบการ/แบบฟอร์มต่าง ๆ มีการดำเนินการในระดับมากที่สุด โดยมีการดำเนินการในเรื่องเอกสารคู่มือการเรียน/การปฏิบัติการเทียบโอนและแบบประเมิน/แบบทดสอบในระดับมาก น่าจะเป็นเพราะว่า วิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรีมีการเตรียมพร้อมการด้านเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการสมัคร คำร้องขอทั่วไป ละแบบฟอร์มต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ เทียบโอนความรู้และประสบการณ์ สอดคล้องกับ แนวทางการเทียบโอนความรู้และการสะสมหน่วยกิต การศึกษานอกระบบกับการศึกษาในระบบ (2560 หน้า 41-55) ที่กำหนดความสำคัญของเอกสารและข้อมูลการเทียบโอนผลการเรียนรู้และการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ให้สถานศึกษาเก็บรักษาเอกสารหลักฐานในการดำเนินการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์รายวิชาไว้ทุกชั้นตอนเพื่อการตรวจสอบเป็น ระยะเวลาสามปี นับจากวันที่สถานศึกษาอนุมัติผลการประเมิน สำหรับการดำเนินการในเรื่องเอกสารประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง น่าจะเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนการสอนกลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่เรียนในวันอาทิตย์ งานประชาสัมพันธ์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ให้ความสำคัญน้อยและขาดการดูแล จึงทำให้มีจำนวนผู้เรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมายของแผนการเพิ่มปริมาณผู้เรียน สถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เรียนและประชาชนทั่วไปในเรื่องการของการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ สอดคล้อง แนวทางการเทียบโอนความรู้และการสะสมหน่วยกิต การศึกษานอกระบบกับการศึกษาในระบบ (2560 หน้า 45) กล่าววว่า ชั้นตอนปฏิบัติการประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ ของสถานศึกษาที่สำคัญประการแรก คือ การจัดทำประกาศและประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนใจทราบ

ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน การประเมินพบว่า มีการดำเนินการและความเหมาะสมในภาพรวมด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก คือ การจัดการแผนการเรียนรู้ การจัดหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และจัดหลักสูตรตามความต้องการของผู้เรียน น่าจะเป็นเพราะว่า หลักสูตรการเรียนการสอน แผนการเรียนรู้ที่ต้องจัดให้มีสมรรถนะตามความต้องการของตลาดแรงงาน และบริบทของสังคมเป็นหลักสำคัญ หัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษาที่แต่ละสถานศึกษาวางไว้ ทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมาย ตลอดจนเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จซึ่ง

ผู้สอนจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้มีความรู้ ทักษะ ความประพฤติ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ สอดคล้องกับ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535) 1) หลักสูตรเป็นแผนปฏิบัติงาน หรือเครื่องชี้แนวทางปฏิบัติงานของครู เพราะหลักสูตรจะกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลไว้เป็นแนวทาง 2) หลักสูตรเป็นเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเพื่อควบคุมการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ และยังเป็นเกณฑ์มาตรฐานอย่างหนึ่งในการจัดสรรงบประมาณบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ ของการศึกษาของรัฐให้แก่สถานศึกษาได้ 3) หลักสูตรเป็นแผนดำเนินงานของผู้บริหารการศึกษา ที่จะอำนวยความสะดวกและควบคุมดูแลติดตามผลให้เป็นไปตามนโยบายในการจัดการศึกษาของรัฐบาลด้วย 4) หลักสูตรเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ทั้งนี้ประเด็นการจัดแผนการเรียนรวมและรายบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง น่าจะเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอนมีความหลากหลายของผู้เรียนที่มีความแตกต่างของระดับการศึกษา วุฒิการศึกษา พื้นฐานของประสบการณ์ ทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดแผนการเรียนรายบุคคล แต่ยังคงมีการจัดการแผนการเรียนรวมเป็นหลักสำคัญ และที่สำคัญคือ สถานศึกษา ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการเรียนรายบุคคล ซึ่งการจัดแผนการเรียนรายบุคคลเป็นการจัดการศึกษาที่ตอบสนองของความแตกต่างของบุคคลซึ่งมีความสนใจ ความต้องการมีสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน จึงต้องการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่แตกต่างกัน ตามบริบทของการประกอบอาชีพการพัฒนาคุณภาพตนเองในด้านต่าง ๆ เป็นการให้ความสำคัญของความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่ในตัวตนของผู้เรียนโดยผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์นั้นมาเชื่อมโยงสู่หลักสูตรการศึกษาได้ เป็นการส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการระหว่างวิถีชีวิตและการจัดการศึกษาโดยการจัดการศึกษาต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้เรื่องราวในวิถีชีวิต และต่อยอดสู่ความเป็นสากล เป็นการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นต่าง ๆ สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นแผนการเรียนรู้อายบุคคลที่สามารถจัดได้ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม และเป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพของตนเอง สอดคล้องกับ แนวทางการจัดทำแผนการเรียนรู้อายบุคคลตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวว่าการจัดแผนการเรียนรู้อายบุคคล เป็นการจัดการศึกษาที่สนองตอบความแตกต่างของบุคคลจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการเรียนรู้ โดยการจัดแผนการเรียนรู้อายบุคคลที่มีเวลา ให้ผู้เรียนได้เรียนในวิถีชีวิตผู้เรียนควรจะเรียนในสิ่งที่จำเป็นและสิ่งที่สนใจในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลก ดังนั้นการจัดการศึกษา จึง

ต้องออกแบบหลักสูตร เนื้อหาและกิจกรรม การเรียนที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และการประกอบอาชีพ มีวิธีการเรียน ที่เหมาะสมกับผู้เรียนโดยการใช้ทรัพยากร แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่หรือภาคีเครือข่ายร่วมจัดการศึกษา มีการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่แตกต่างและหลากหลายวิธี หากการจัดการศึกษาสามารถออกแบบและปฏิบัติได้เช่นที่กล่าวมา เชื่อว่าผู้เรียนจะมีความสุขและมีความสนใจที่จะเรียนรู้ร่วมกัน

ด้านครูผู้สอน การประเมิน พบว่า ในการดำเนินงานและความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าระดับคะแนนสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ จำนวนครูผู้สอนเหมาะสมกับปริมาณผู้เรียน ครูผู้สอนเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เรียน และครูผู้สอนมีทักษะในการสอนแต่ละรายวิชา น่าจะเป็นเพราะว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอน วิทยาลัยฯ ปฏิบัติในกรอบและเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 อย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับ คู่มือหลักการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2557) ที่กำหนดอัตราส่วนจำนวนครูต่อนักศึกษา ดังนี้

ระดับการศึกษา	ประเภทหมวดวิชาชีพ	อัตราส่วนครู : นักศึกษา
ปวช.	พาณิชยกรรม, บริหารธุรกิจ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว อื่นๆ	1 : 40
ปวช.	อุตสาหกรรม คหกรรม อุตสาหกรรมสิ่งทอ ศิลปกรรม เกษตรกรรมและประมง	1 : 30
สูงกว่า ปวช.	ทุกประเภท	1 : 30

ตารางที่ 14 อัตราส่วนจำนวนครูต่อนักศึกษาเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2557)

ด้านนักศึกษา การประเมินพบว่า การดำเนินการและความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่มีระดับคะแนนสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ นักศึกษามีประสบการณ์ทำงานตามเกณฑ์ รองลงมา นักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้พื้นฐานในวิชาที่เรียน และนักศึกษามีเวลาและความพร้อมในการเรียน น่าจะเป็นเพราะว่า คุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าเรียนในกลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ วิทยาลัยฯ ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน คือ ต้องมีประสบการณ์ทำงาน พื้นฐานความรู้ที่ตรงตามสาขาวิชาที่สมัครเรียนไม่น้อยกว่า 2 ปี มีเวลาเรียนต่อเนื่องตลอดการศึกษา 2 ปี การจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์การขอรับการประเมินเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ คู่มือแนวทางการเทียบโอนความรู้และการสะสมหน่วยกิตการศึกษานอกระบบกับการศึกษาในระบบ 2560 : ซึ่งคุณสมบัติของผู้ขอรับการประเมินเป็นผู้เข้าเรียนในสถานศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) มีความรู้และประสบการณ์ในรายวิชา กลุ่มวิชาที่ขอรับการประเมิน ดังนี้ 1) ผู้ขอเทียบโอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีประสบการณ์หลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายหรือเทียบเท่า ไม่น้อยกว่า 2 ปี จึงขอเข้ารับการเทียบโอนในสาขา ที่เกี่ยวข้อง 2) มีหลักฐานที่แสดงถึงความรู้และประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 2 ปี สอดคล้องกับ ศ.ดร.ปรัชญา เวสารัชช์ (2545) ได้ให้ความเห็นถึงความสำคัญของผู้เรียนว่า ผู้เรียนหรือผู้ศึกษาถือเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นที่สุดของการจัดการศึกษา เพราะผู้เรียนคือผู้รับการศึกษา และเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา การปรับเปลี่ยนความรู้และพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาจึงครอบคลุมขั้นตอนที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ การให้การศึกษารอบรวม การประเมิน และการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ต่อเนื่อง

ด้านอุปกรณ์ที่สนับสนุนการเรียนการสอน การประเมินพบว่า การดำเนินงานและความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับมากที่สุด 3 อันดับได้แก่ ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ รองลงมา ห้องสมุดมีโต๊ะ เก้าอี้สำหรับนั่งอ่านหนังสือเพียงพอและห้องน้ำ ห้องสุขาชาย – หญิงมีความสะอาดและจำนวนเพียงพอ น่าจะเป็นเพราะว่า วิทยาลัยสารพัดช่างกาญจนบุรี มีความพร้อมในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน เรื่องของอาคารสถานที่ มีอาคารวิทยบริการ ห้องสมุดพร้อม

วัสดุอุปกรณ์ประกอบโดยได้ผ่านการประเมินความพร้อมในการเปิดการเรียนการสอนกลุ่มเทียบโอน ความรู้และประสบการณ์ โดยคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ก่อนเปิดการเรียนการสอน ซึ่งได้รับการอนุมัติให้เปิดสอนได้จำนวน 4 สาขาวิชา ประกอบด้วย สาขาวิชาการ บัญชี คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ไฟฟ้ากำลังและเทคนิคยานยนต์ สอดคล้องกับ ศ.ดร.ปรัชญา เวสารัชช์ (2545) กล่าวว่าปัจจัยในการจัดการเรียนการสอน สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม การจัดการศึกษาใน ระบบที่ยังต้องอาศัยชั้นเรียนยังเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้นอาคารสถานที่ ห้องเรียน และบรรยากาศแวดล้อมที่ ใช้ในการจัดการศึกษาจึงเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ ถึงแม้จะมีการจัดการศึกษาโดยใช้สื่อทางไกลก็ตาม ก็ยัง ต้องมีสถานที่สำหรับการบริหารจัดการ การผลิตและถ่ายทอดสื่อ หรือการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ยังต้องใช้อาคารเป็นสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอน

3. ด้านกระบวนการ

ด้านการประเมินเบื้องต้น การประเมิน พบว่า การดำเนินงานในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุดทุกข้อ โดย 3 อันดับแรก คือ มีการประกาศผลการคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียน รองลงมา การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินเบื้องต้น และการสัมภาษณ์ผู้สมัครรายบุคคล น่าจะเป็นเพราะ กระบวนการการประเมินเบื้องต้นเพื่อคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การพิจารณารับเข้าเรียน เป็นไป ตามระเบียบข้อบังคับในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนนักศึกษากลุ่มเทียบโอนความรู้และ ประสบการณ์ ซึ่งมีคณะกรรมการประเมินเบื้องต้น ทำการการประเมินคุณสมบัติแรกเข้า ทำการตรวจ ความถูกต้องครบถ้วนของเอกสาร ทำการ สัมภาษณ์ผู้สมัครรายบุคคล และสรุปรายงานต้นผู้อำนวยการ การเพื่อทำการประกาศผลการพิจารณารับนักศึกษาเข้าเรียน ทั้งนี้เป็นไปตาม ขั้นตอนการจัดการศึกษา และประเมินเทียบโอนผลการเรียนและเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของสถานศึกษา (คู่มือ แนวทางการเทียบโอนความรู้และการสะสมหน่วยกิตการศึกษานอกระบบกับการศึกษาในระบบ : 2560) โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 7 ขั้นตอน คือ 1) จัดทำประกาศและประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนใจทราบ 2) จัดเตรียมแบบคำร้องขอรับการประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด 3) รับแบบคำร้องของผู้เข้าเรียนเพื่อเทียบ โอนความรู้และประสบการณ์หรือเทียบโอนผลการเรียน 4) ดำเนินการประเมินคุณสมบัติแรกเข้าและ ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้ารับการประเมิน 5) คณะกรรมการตรวจสอบการมีความรู้และประสบการณ์

ดำเนินการประเมินคุณสมบัติ ตรวจสอบเนื้อหาแจ้งผลการประเมินให้สถานศึกษาทราบ 6) สถานศึกษา ประกาศผลการตรวจสอบการมีความรู้และประสบการณ์รายวิชา ให้ผู้เข้ารับการประเมินทราบ

7) คณะกรรมการประเมินความรู้และประสบการณ์รายวิชา ดำเนินการประเมินความรู้และประสบการณ์ เข้าสู่รายวิชาตามหลักสูตร และแจ้งผลให้งานทะเบียนของสถานศึกษาทราบ

ด้านการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ผลการประเมินพบว่าการดำเนินงานในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ มีคณะกรรมการประเมินเบื้องต้น รองลงมา การมีคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนรู้ มีการตรวจสอบรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ตามเกณฑ์และระเบียบกำหนด และมีการประกาศผลการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ตามลำดับ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า ระเบียบและกฎเกณฑ์ถูกกำหนดไว้ในเรื่องของการเทียบโอนผลการเรียนรู้ คือ การโอน รายวิชาที่ได้ศึกษามาแล้วจากสถานศึกษาอื่นก่อนทำการลงทะเบียนเรียน และจัดแผนการเรียน รายบุคคล ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ 1) สถานศึกษาแจ้งผู้ขอเทียบโอนพบครูประจำสาขาวิชาเพื่อวางแผนการเรียน 2) สถานศึกษาประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าเรียนตามหลักสูตร 3) ผู้ขอเทียบโอนขึ้นทะเบียนเป็นผู้เรียนของสถานศึกษา และลงทะเบียนรายวิชาตามแผนการเรียน 4) จัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนของแต่ละสาขาวิชาตามที่สถานศึกษากำหนดจนครบตามโครงสร้างหลักสูตร รวมถึงการวัดผลและประเมินผลตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรฯ 5) สถานศึกษา ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนรายวิชา กลุ่มวิชาตามวิธีการเทียบโอนผลการเรียน ซึ่งการเทียบโอนผลการเรียนมีแนวปฏิบัติที่สำคัญคือ รับโอนผลการเรียนระดับผลการเรียน 2.00 ขึ้นไป หากต่ำกว่า 2.00 ให้ทำการประเมินใหม่จนได้เกณฑ์มาตรฐาน มีจุดประสงค์และเนื้อหา รายวิชาใกล้เคียงกันไม่น้อยกว่า 60 เปอร์เซ็นต์ในระดับ ปวช. และ 70 เปอร์เซ็นต์ในระดับ ปวส. (คู่มือ แนวทางการเทียบโอนความรู้และการสะสมหน่วยกิตการศึกษานอกระบบกับการศึกษาในระบบ : 2560)

ด้านการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การประเมินพบว่า การดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดย 3 อันดับแรก คือ มีการประกาศผลการเทียบโอนความรู้และ ประสบการณ์ รองลงมา มีคณะกรรมการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ และการกำหนดวันเวลา การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่ชัดเจนก่อนการลงทะเบียนเรียน ตามลำดับ น่าจะเป็นเพราะว่า กิจกรรมทุกขั้นตอนได้ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจน ตามคู่มือแนวทางการเทียบโอนความรู้และการสะสม

หน่วยกิตการศึกษา นอกกระบวนการกับการศึกษาในระบบ (2560) โดยที่สำนักงานแต่งตั้งมอบหมาย คณะกรรมการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ มีการกำหนดโครงสร้างและรูปแบบไว้ให้ทุก สถานศึกษาถือปฏิบัติ ซึ่งคณะกรรมการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ประกอบด้วย 2 ชุดคือ ชุดที่ 1 คณะกรรมการตรวจสอบการมีความรู้และประสบการณ์รายวิชา จำนวน 3 คน ประกอบด้วย 1) รองผู้อำนวยการวิทยาลัยที่รับผิดชอบด้านวิชาการ หรือหัวหน้างานที่รับผิดชอบด้านหลักสูตร เป็น ประธานกรรมการ 2) หัวหน้าแผนกหรือหัวหน้าคณะวิชาที่รับผิดชอบรายวิชานั้น เป็นกรรมการ 3) ครู ประจำรายวิชา เป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานและสัมภาษณ์ผู้เรียนเพื่อรับรอง การมีความรู้และประสบการณ์รายวิชา ชุดที่ 2 คณะกรรมการประเมินความรู้และประสบการณ์รายวิชา จำนวน 3 คน ประกอบด้วย 1) หัวหน้าคณะวิชาหรือหัวหน้าแผนกวิชาที่รับผิดชอบรายวิชา เป็นประธาน กรรมการ 2) ครูผู้สอนในสาขาวิชา/สาขางานของสถานศึกษาอื่นจากทะเบียนของคณะกรรมการ อาชีวศึกษาจังหวัดหรือบุคลากรของหน่วยงานสถานประกอบการ องค์กรวิชาชีพ ผู้ประกอบอาชีพ จาก ทะเบียนของคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัด โดยได้รับอนุญาตจากสถานศึกษาต้นสังกัดหรือหน่วย งานต้นสังกัด จำนวน 1 คน เป็นกรรมการ 3) ครูประจำรายวิชา เป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่ ประเมินความรู้และประสบการณ์ตามสมรรถนะรายวิชาที่ขอรับการประเมินตามกรอบการประเมินเทียบ โอนความรู้และประสบการณ์รายวิชา

ด้านการจัดการเรียนการสอน การประเมินพบว่า มีการดำเนินการและความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นของระยะเวลาการจัดการเรียนการสอน รองลงมา การจัด กิจกรรมและการมอบหมายงาน และการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตามลำดับ น่าจะเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอนพบกลุ่มจัดให้มีการเรียนการสอนเฉพาะวันอาทิตย์ ทำให้นักศึกษามีความ สะดวกและและจัดสรรเวลาพร้อมในการเรียน เพราะนักศึกษาทำงานในสถานประกอบการวันจันทร์ถึง วันเสาร์ มีวันหยุดเพียงวันอาทิตย์เพียงวันเดียว สอดคล้องหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง พ.ศ.2557 ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนดและนำผลการเรียนแต่ละ วิธีมาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถเทียบโอนผลการเรียนและขอเทียบความรู้และประสบการณ์ได้ และ เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สามารถเลือกวิธีการตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน สำหรับการจัดการ กิจกรรมและการมอบหมายงานและความเหมาะสมการจัดการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อยู่ระดับ มาก น่าจะเป็นเพราะว่า มีการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการบูรณาการกับการทำงานจริงใน

สถานประกอบการ นำประสบการณ์ทำงานมาประยุกต์ในบทเรียน ทำให้ผู้เรียนเห็นภาพการทำงาน ควบคู่กับความรู้ที่เรียนในชั้นเรียน สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ.2557 ที่การจัดการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริง สามารถจัดการเรียนการสอนได้หลากหลาย รูปแบบเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในวิชาการที่สัมพันธ์กับวิชาชีพ ในการ วางแผน การแก้ปัญหาและการจัดทรัพยากรในการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม มีส่วนร่วมในการพัฒนา วิชาการ ริเริ่มสิ่งใหม่ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและหมู่คณะ นอกจากนี้มีประเด็นที่อยู่ในระดับ น้อย 1 ข้อ คือ ความร่วมมือกับหน่วยงานหรือสถานประกอบการต้นสังกัดของนักศึกษา ทั้งนี้ น่าจะเป็น เพราะสถานประกอบการที่นักศึกษาทำงานอยู่ในระหว่างเรียน ไม่เข้าใจในระบบการเรียนของ สถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ปัจจุบันเน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนากำลังคน โดยเฉพาะสถานประกอบการ ที่ปัจจุบันเน้นให้เข้าร่วมกันพัฒนาแรงงาน โดยการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สอดคล้องกับ การ จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พระราชบัญญัติอาชีวศึกษา พ.ศ.2551 การศึกษาระบบทวิภาคี เป็น การจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน กับสถาน ประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการ ประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติใน สถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้

ด้านการวัดผลและประเมินผล การประเมินพบว่า การดำเนินการและความเหมาะสมใน ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การดำเนินการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพตามเงื่อนไขความสำเร็จ การศึกษา รองลงมา การออกข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่สอน และครูผู้สอนได้แจ้งประเภทของ ข้อสอบที่ใช้การวัดผลก่อนการสอน ตามลำดับ น่าจะเป็นเพราะว่าการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพเป็น เงื่อนไขหรือข้อบังคับที่นักศึกษาทุกคนที่ลงทะเบียนรายวิชาครบตามโครงสร้างของหลักสูตรต้องเข้ารับ การทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ สถานศึกษาจึงมีกระบวนการและเตรียมการทดสอบอย่างดี อีกทั้งมีการ เตรียมการให้นักศึกษามีความพร้อมในการเข้าทำการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ สอดคล้องและเป็นไป ตามหลักเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 คือ 1) ได้รายวิชาและจำนวนหน่วยกิตสะสมในหมวดวิชาทักษะชีวิต หมวดวิชาทักษะวิชาชีพ และหมวดวิชา เลือกลง ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชาและตามแผนการเรียนที่

สถานศึกษากำหนด 2) ได้ค่าระดับคะแนนสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 3) ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และ 4) ได้เข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตรและ “ผ่าน” ทุกภาคเรียน ตามแผนการเรียนที่สถานศึกษากำหนด สำหรับการดำเนินการเรื่องการออกข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่สอน มีการดำเนินการที่เหมาะสม น่าจะเป็นเพราะว่า ครูตระหนักและการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนอย่างจริงจัง และครูผู้สอนได้แจ้งประเภทของข้อสอบที่ใช้การวัดผลก่อนการสอน ตามลำดับสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 วิธีการประเมินผลการเรียน ข้อ 43 ให้ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชาตามสภาพจริงต่อเนื้อหาดังกล่าวเรียนทั้งด้านความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติ และงานที่มอบหมายรวมทั้งการวัดผลปลายภาคเรียน ซึ่งครอบคลุมจุดประสงค์ สมรรถนะรายวิชาและเนื้อหาวิชา โดยใช้เครื่องมือและวิธีการหลากหลายตามความเหมาะสม

4. ด้านผลผลิตของโครงการ

ด้านคุณลักษณะทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา การประเมินพบว่า ความเหมาะสมของผลผลิต อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษา มีความเหมาะสม น่าจะเป็นเพราะว่า นักศึกษาทั้งหมดเป็นผู้มีวุฒิภาวะและวัยวุฒิ มีความรับผิดชอบในการทำงานและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มและของสถานศึกษา มากกว่านักศึกษา และกิจกรรมต่างๆ เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์ของผู้สำเร็จการศึกษาต้อง “ผ่าน” กิจกรรมเสริมหลักสูตรทุกภาคเรียนตามที่สถานศึกษากำหนด สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ข้อ 4 ได้เข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตรและ “ผ่าน” ทุกภาคเรียน ตามแผนการเรียนที่สถานศึกษากำหนด สำหรับประเด็นที่นักศึกษาให้ความสนใจศึกษาค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเอง น่าจะเป็นเพราะว่า การเรียนการสอนกลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ มีเวลาเรียนสัปดาห์ละ 1 วัน ครูผู้สอนจึงต้องมอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าและทำชิ้นงาน เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ครูผู้สอนได้ออกแบบการเรียนการสอนให้ตรงตามเนื้อสาระบูรณาการกับภารกิจการทำงานของผู้เรียนในสถานประกอบการ จึงให้นักศึกษาต้องมีความกระตือรือร้นและใฝ่รู้มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชชาติชาย พุทธนิมิต (2544) การจัดครูอาจารย์เข้าสอนได้คำนึงถึงความเหมาะสมในด้านคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ตรง

เกี่ยวกับวิชาที่สอน โครงสร้างและเนื้อหาวิชาทำให้ผู้เรียนรับความรู้ ทักษะ และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพอิสระและการเข้าสู่ตลาดแรงงาน มีการให้ความสำคัญกับการผลิตและการใช้สื่ออุปกรณ์และวัสดุฝึกในการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนเน้นทักษะและกระบวนการให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงขณะเรียน สำหรับวางตัวได้เหมาะสมกับกาลเทศะของนักศึกษา น่าจะเป็นเพราะว่า นักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานจึงมีประสบการณ์ทางสังคมมากกว่านักศึกษาภาคปกติ จึงทำให้นักศึกษารู้จักการวางตัวและอยู่ในสังคมการทำงานได้เป็นอย่างดี

ด้านคุณลักษณะทางวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา การประเมินพบว่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3 อันดับ คือ ความมีศีลธรรมและคุณธรรมในการปฏิบัติงาน มีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ และมีความสามารถในปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ตามลำดับ น่าจะเป็นเพราะว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นผู้มีวุฒิ มีครอบครัว ทำงานในสถานประกอบการ มีประสบการณ์การอยู่ในสังคมจึงทำให้นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ แยกแยะสิ่งดีและไม่ดีได้ อีกทั้งสถานศึกษาก็มุ่งเน้นการปลูกฝังค่านิยมและส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นคนดี และคนเก่ง มีจรรยาบรรณในงานอาชีพของตนเอง ประพฤติปฏิบัติตนตามกฎหมายบ้านเมือง สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ศิริบุญ จงวิฒิเวศย์ และคณะ (2541) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาวิชาชีพศึกษาศาสตร์ด้านคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ควรมีคุณธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีการพัฒนาความรู้ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ และสอดคล้องกับ หลักการของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนากำลังคนระดับเทคนิคให้มีสมรรถนะ มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชา สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรจัดให้มีแผนการเรียนรายบุคคลที่มีความชัดเจน โดยครูที่ปรึกษาและคณะกรรมการจัดทำแผนการเรียนรายบุคคลเป็นผู้ดำเนินการ
2. ควรจัดให้มีครูที่ปรึกษาที่สามารถให้ความชัดเจนและให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ
3. ควรจัดให้มีคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ความเข้าใจในการเรียนกลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ สามารถติดต่อสอบถามได้ตลอดเวลา

4. ควรศึกษาความต้องการของชุมชนในความต้องการพัฒนาคนในชุมชน เพื่อเปิดหลักสูตรการเรียนที่มีความหลากหลายมากขึ้น
5. ควรมีการจัดทำข้อมูลนักศึกษารายบุคคล เพื่อทราบและให้การช่วยเหลือ
6. ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการที่นักศึกษาสังกัดในการพัฒนาทั้งด้านการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ
7. การจัดการเรียนการสอนควรมีวิธีการเรียนที่มีความหลากหลาย รวมทั้งการสื่อสารระหว่างผู้เรียนและครูผู้สอน ใช้เทคโนโลยีในการเรียน เช่น บทเรียนออนไลน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. สถานศึกษาควรจัดให้มีการวิจัยการประเมินการเรียนการสอน ทั้งประเภทวิชา อุตสาหกรรมและบริหารธุรกิจ เมื่อใช้หลักสูตรและแผนการเรียนครบกำหนดระยะเวลาการศึกษา
2. ควรให้ครูผู้สอนทำการวิจัยประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนการสอนรายวิชา โดยเฉพาะหมวดวิชาชีพ